

Kongresszusi beszámoló az I. Magyar Evészavar Kongresszusról

Budapest, 2006. szeptember 22-23.

Az evészavarok (anorexia, bulimia, obesitas) iránti érdeklődés az utóbbi két évtizedben egyre fokozódott szerte a világon, hazánkban is mind több kutatás jelent meg. Ezt a fokozott figyelmet a növekvő morbiditási adatok magyarázzák. A bulimiát mindössze 1979-ben írták le önálló kórképként, igen fiatal betegségről van tehát szó. Több új altípust, érdekes kórformát írtak le azóta is, például a férfiak jellegzetes testképzavara, a testépítés túlhajszolásával járó izomdiszmorfia egy évtizede jelent meg a palettán, vagy a testszírfóbiával jellemezhető testéptítő típusú evészavar csupán 2000-ben vált ismertté. Arra is utalhatunk, hogy az anorexia és bulimia megjelenési formái is változnak, megjelent a multiimpulzív altípus, mely többféle impulzuskontroll-zavarral (alkoholizálás, drogfogyasztás, önsebzés, öngyilkossági kísérletek, promiskuitás, kleptománia) jár. Az a tény, hogy az anorexia halálozása igen magas (a kezdet után 10 évvel eléri a 8%-ot), a kezelők számára rettegett és ijesztő kórképként jelenítette meg ezt a kórkepet.

Egy éve alakult a Magyar Pszichiátriai Társaság Evészavar Munkacsoportja, mely összefogja a téma iránt érdeklődő hazai szakembereket. Mivel az utóbbi néhány évben mind több fiatal szakember kezdett evészavarral foglalkozni, külföldi kongresszusokon publikálni, felmerült az ötlet, hogy itthon is legyen önálló kongresszus. A regisztráltak száma meghaladta a 300 főt, és 60 előadásra került sor. Számos gyermekgyógyász, gyermekpszichiáter, pszichiáter, pszichológus, diéta-szakember, szociális munkás jelenléte adta meg a kongresszus igazán interdiszciplináris jellegét. Sok PhD-hallgató foglalkozik ilyen kutatásokkal, többen tartottak előadásokat közülük.

A plenáris előadások átfogó jellege jó támpontokat adott, igen sikeresek voltak. A program első plenáris előadója *Halmy László professzor*, a Magyar Elhízásellenes Társaság elnöke volt, aki kitűnő összefoglalót nyújtott az elhízás számos modern kutatásáról, a társadalmi-kulturális hatásokat is beleértve. A második plenáris előadást *Günther Rathner professzor* tartotta Innsbruckból, aki a hazai kutatókkal másfél évtizede szoros kapcsolatban van, több kutatási együttműködés szervezője volt – ezért az érdemeiért megkapta az MPT Evészavar Munkacsoportjának tiszteletbeli tagja címet. Szellemes, lényeges előadásában a test gyarmatosításáról beszélt, azokról a kulturális nyomásokról, amelyek a test átalakítását, megváltoztatását célozzák és az evészavarok igen lényeges háttértényezőit jelentik. Jólata szerint a plasztikai sebészet nemsokára átveheti a bulimia szerepét, mert nem hanyatlni fogják magukat a betegek a kívánt alak elérése érdekében, hanem átszabatják testüket.

A második napon e sorok írója kezdte a plenáris előadások sorát, a munkacsoport elnökeként áttekintést nyújtva az evészavarok altípusainak gyors változásáról és a jövőbeli irányokról – kiemelve a férfiak megbetegedéseinek növekvő arányát, és a rájuk is nehezedő nyomást a test karbantartása és átalakítása érdekében, ami új kórformák megjelenésének táptalaját jelenti. A következő plenáris előadást *Pászthy Bea*, a munkacsoport titkára tartotta, aki körül pezsgő kutatóműhely alakult ki sok lelkes és tehetséges fiatal részvételével a Semmelweis Egyetem I. Gyermekgyógyászati Klinikáján – kitűnő szemléletű, nagy aktivitással dolgozó evészavar-részleg létesült ott. Ő a jelenlévő sok gyermekgyógyásznak nyújtott az alapok áttekintésétől a modern klinikai kutatásokig ívelő összefoglalót, egyszerismind a jelenlévő „pszi”-

szakembereknek is kitűnő, szemléletformáló gondolatokat prezentált. A nap harmadik plenáris előadója *Walter Vandereycken professzor* volt, aki a Leuveni Katolikus Egyetem Evészavar Klinikájának vezetője, és a témakör nemzetközileg legismertebb és legkitűnőbb előadói közé tartozik. Ő is nagyon sokat segített a hazai kutatóknak. Előadása azt példázta, hogy ő mindig előttünk jár egy lépéssel. A betegség tagadásának remek összefoglalóját adta számos konkrét terápiás stratégia felvázolásával, a beteg ellenállásának csökkentését célzó, s a beteg személyiségét teljes mértékben tiszteltben tartó megoldással.

Az első nap délutánját hallatlanul érdekes plenáris kerekasztal indította. Ennek témája a női test volt, mint a kultúra egyik felülete, és az evészavarok tárgya. Érdekes a résztvevőket felsorolni, hogy érthetőbb legyen az a sokszínűség, mely a különböző megközelítéseket jellemezte. A moderátor *Szily Nóra*, az ismert médiaszemélyiség volt, aki a természetes női szépségért folytatott kampány egyik vezéralakjává vált, s profi módon, pszichológusi végzettségének megfelelő magas kérdésekkel és gondolatokkal vezette a beszélgetést. *Bán Zsófia*, az ELTE Amerikanisztikai Tanszékének docense a posztmodern idők női testideáljáról és annak képzőművészeti tükröződéséről elmélkedett. *Béres Alexandra*, a fitness hazai ikonja az utóbbi évek trendjeit elemezte a fitnessmozgalomban, ő kutatásokat is folytat a Testnevelési Egyetemen e téren. *Forgács Attila*, a Corvinus Egyetem pszichológus docense, az evés lélektanának kutatója számos igen érdekes publikációval, könyvvel vált az evészavarok kulturális háttérét kutató vizsgálok hazai vezéralakjává. Érdekes idézni egy szellemes megjegyzését a kulturális minták megváltozásáról. Míg korábban a hagyományos köszöntés ez volt: bort, búzát, békességet, ma pedig ez lehetne: chipset, colát, térerőt! *Péter Orsolya*, a Miskolci Egyetem Jogtörténeti Intézetének docense meglepő érdekességeket árult el az ókori testideálokról és evési szokásokról. *Szok Iván* festőművész a női szépség meghatározását, a szépség interakcionális vonatkozását igazoló értelmezésével lopta be magát a hallgatóság szívébe egy verssorral: úgy nézz rám, hogy szép legyek. *Tényi Tamás*, a Pécsi Tudományegyetem Pszichiátriai Klinikájának docense a női testideál változásainak pszichoanalitikus és filozófikus vonatkozásait elemezte magas gondolatokkal.

A számos előadás az evészavarok legkülönbözőbb területeit érintette, a modern biológiai kutatásoktól (példa a ghrelin vizsgálata) a különböző pszichológiai jellemzők felméréséig, a kultúra vonatkozásaitól, a női testkép változásaitól és a művészetekben való tükröződésétől a családok felmérését célzó modern pszichodiagnosztikai eljárásokig (példa a *Bagdy Emőke* által bevezetett Közös Rorschach Vizsgálat), a sebészeti szövödményektől a pszichoterápiás esetismertetésekig, vagy a családi vonatkozásokig, az Internet szerepéig, a klinikai munka, a csoportterápiák hétköznapijain.

A második nap záróakkordja pedig *Stark András* film-elemzése volt – ő a pszichiátriai kongresszusok rendszeres „filmese” előadója, akinek pszichoanalitikus megközelítésű filmelemzése mindig nagy sikert aratnak. Ezúttal is így volt: a *Babette* lakomája, és az *Étel, ital, férfi, nő* című „evés”-filmeket mutatta be gondolatébresztő kommentárokkal.

A tervek szerint két évente kerülne sor hasonló kongresszusra, bár ekkora érdeklődés láttán felmerült a kérdés: vajon évente kellene megrendezni?

Dr. Túry Ferenc